

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

एस.एल. पि (सी) ५६५५/९ - ८६८ -८६९

बालबीर सिंग नेगी

- व्ही -

युनियन ऑफ इंडिया आणि इतर

मार्च 25,1996

[बी. रामास्वामी आणि जी. बी. पटनायक, जे. जे.]

सेवा कायदा :-

केंद्रीय नागरी सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, 1972 :-

आर. 48-ए- ऐच्छिक निवृत्ती-ऐच्छिक सेवानिवृत्तीसाठीचा अर्ज मागे घेणे - असे मानण्यात आले की जरी कर्मचारी ऐच्छिक सेवानिवृत्तीसाठीचा अर्ज प्रभावी होण्यापूर्वीच मागे घेण्यास पात्र होता, परंतु त्याने आधीच सेवानिवृत्ती प्राप्त केली असल्याने, त्याला त्याचा अर्ज मागे घेण्याची परवानगी देऊन कोणताही उपयुक्त हेतू साध्य केला जाणार नाही.

बलराम गुप्ता वि. युनियन ऑफ इंडिया, [1987] सप. एस. सी. सी. 228, संदर्भित.:

नागरी अपील न्यायाधिकरण: 1996 ची विशेष अनुमति याचिका (सी) क्र. 5655.

1991 च्या ओ. ए. क्रमांक 758 मधील चंदीगडच्या केंद्रीय प्रशासन न्यायाधिकरणाच्या दिनांक १७/११/९५ च्या निकाल आदेशावरून.

याचिकाकर्त्यासाठी - रवी कपूर आणि एस. सी. पटेल.

न्यायालयाचा पुढील आदेश देण्यात आला :-

1991 च्या ओ. ए. क्रमांक 758/एच. पी/९१ मधील चंदीगड खंडपीठ, शिमला येथील सर्किट केंद्रीय प्रशासन न्यायाधिकरणाच्या दिनांक १७/११/९५ च्या निकाल आदेशाच्या विरोधात एस. एल. पी. दाखल करण्यात आली आहे. याचिकाकर्त्याने आपली 33 वर्षांची पात्रता सेवा पूर्ण केल्यानंतर 18 फेब्रुवारी 1991 रोजी निवृत्तिवेतन नियमांच्या कलम 48 ए अंतर्गत ऐच्छिक निवृत्तीसाठी अर्ज सादर केला, जो 2 मे 1991 रोजी स्वीकारला जाऊन त्याने केलेल्या विनंतीनुसार 30 जून 1991 पासून लागू करण्यात आला. हे पत्र मिळाल्यानंतर आणि 2 मे 1991 रोजी सम तारखेला आणि 23 मे 1991 रोजी आणखी एक पत्र स्वीकारल्यानंतर, त्यांनी स्वेच्छानिवृत्तीसाठी केलेला त्यांचा अर्ज मागे घेण्याची मागणी केली, जो त्यांनी सादर केला होता, परंतु अधिकाऱ्यांनी तो स्वीकारला नाही. त्यानंतर, त्यांनी न्यायाधिकरणा मध्ये ओ. ए. दाखल केला आणि असा युक्तिवाद केला की मालक आणि सेवक यांचे नाते कार्यान्वित होईल तत्पूर्वी त्यांचा अर्ज मागे घेण्याचा त्यांना अधिकार आहे म्हणजेच 1 जुलै 1991 च्या आधी. त्या तारखेपूर्वी त्याचा राजीनामा स्वीकारणे, म्हणजे

30.6.1991 हे कायद्याने वैध नाही. निवृत्तिवेतन नियमांच्या नियम 48-अ अंतर्गत, शासकीय सेवक, सेवेचा आवश्यक कालावधी पूर्ण झाल्यावर, ऐच्छिक सेवानिवृत्तीसाठी विनंती करण्यास पात्र आहे. मान्य आहे की, ती विनंती मान्य करण्यात आली आणि त्यांचा राजीनामा स्विकारण्यात आला. याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकिलाने बलराम गुप्ता - वि - युनियन ऑफ इंडिया, [1987] सप. एस. सी. सी. 228 मधील या न्यायालयाच्या निकालावर अवलंबून राहून ज्यामध्ये या न्यायालयाने असे म्हटले होते की सरकारी सेवक अर्ज केल्यानंतर पण तो प्रभावी होण्यापूर्वी आणि मालक आणि सेवक यांच्यातील संबंध संपुष्टाण्यापूर्वी राजीनामा मागे घेण्यास पात्र आहे. त्या प्रकरणात, तथ्ये आणि परिस्थितीनुसार, असे म्हटले गेले की प्रथमतः त्यांच्यावर स्वेच्छेने निवृत्त होण्यासाठी दबाव टाकण्यात आला होता. यावर तोडगा काढण्याच्या उद्देशाने त्याने स्वेच्छानिवृत्तीसाठी आपला अर्ज सादर केला होता. त्यानंतर त्याने समेट केला. स्वेच्छानिवृत्तीसाठीचा अर्ज मागे घेण्याचा हक्क या न्यायालयाने स्वीकारला. असे दिसून येते की या प्रकरणात, मान्य आहे की, याचिकाकर्त्याने असे म्हटले आहे की तो वैद्यकीय डी 1 वर ऐच्छिक निवृत्ती घेण्याच्या तारखेच्या एक वर्ष आधी रजेवर होता. कारण आणि तो कर्तव्ये पार पाडण्यास असमर्थ होता आणि म्हणूनच त्याने स्वेच्छेने सेवेतून निवृत्त होण्याचा प्रयत्न केला होता. असे दिसते की जेव्हा त्यांची शिमलाहून फरिदाबादला बदली झाली, तेव्हा त्यांनी स्वेच्छेने निवृत्तीसाठी अर्ज दाखल केला होता आणि त्यानंतर ते माघार घेण्यासाठी अर्ज घेऊन पुढे आले. याचिकाकर्त्याला राजीनामा मागे घेण्याचा अधिकार होता हे खरे आहे. परंतु हे लक्षात घेता की 28 फेब्रुवारी 1994 रोजी सामान्य परिस्थितीत त्याने आधीच सेवानिवृत्ती प्राप्त केली आहे आणि त्याला त्याचा अर्ज मागे घेण्याची परवानगी देण्याचे निर्देश देऊन कोणताही

उपयुक्त हेतू साध्य होणार नव्हता.

अशा परिस्थितीत याचिका फेटाळली जाते.

याचिका फेटाळण्यात आली.

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

X-X-X-X